

Vegyestartalmu hetilap. — A megyei közigazgatási bizottság közlönye.

Table with 3 columns: Megjelen: (Subscription rates), Előfizetési feltételek: (Delivery conditions), Hirdetések díjai: (Advertising rates).

N.-Beckerek, január 12-én.

Az utóbbi években hazánk éjszaki és déli vidékén mutatkozó kivándorlási mozgalmak aggodalommal tölték el minden hazafi kebelét és felkölték törvényhozásunk figyelmét...

vannak aprózva, hogy egy családnak az eltartására nem elégségesek, hanem kisebbek annál is, hogy ott, a hol magasabb ipartermelésről nem lehet szó...

mindenhová, a hol inséget, nyomort talál. Ezek Bulgáriának és a Dobrudzsának legjobb ágensei, ezek azok a varázsnevek...

zással is foglalkoznak, hosszu időn át elintézetlenül marad, s ez e vidékek lakóira felette sérelmes és káros. Azonban a végkimerülésig dolgozó személyzet az erejét meghaladó munkát ellátni képtelen.

TÁRCZA

Egy kaczer leányhoz. Ha csókollak, felejtem, Hogy csókoló áruló csók, És ha beszélsz, felejtem, Hogy megcsal mindenik szót!

Ah, hiszen örömet engedtem át. Vagy mit is beszélek? De hogy örömet, hiszen betegnek adtam át. Te nagyon beteg voltál, Béla, de igen, nagyon beteg.

minden gondolata, reménye, udve. Megcsaltak. Előbb a barátjára, aztán a jegyese. Hát jól van ez így? S most újabb áldozatokat követel?

sen gondolkozni. Mikor pedig megtudtuk, hogy te barátid körében pénzt gyűjtöttél, hogy hordáratok szegény családját ennek betegsége alatt a nyomortól megmentsétek...

tolóra vétetik, hogy Torontalmegye közsé-
geinek száma Pestmegye községeknek számát
42-vel mulja felül, bizonyos lesz az is,
hogy számvonásunk, ha nem nagyobb, de
Pestmegye számvonásával bizonyára egyenlő
nagyra munkával van terhelve. Szabály-
rendeletünk értelmében a községi elő-
irányzatok és számadások a jövőben a járási
állandó választmányok által vizsgálódnak felül.
Hogy ezen rendelkezés foganatosítható legyen,
szükséges, miszerint ezen állandó választmányok
mellé számvonók is adassanak. — Ugyanezért
szükséges, miszerint Pestmegye példájára két-
két járásrészt egy járási számvonó rend-
szeresítésként, hogy a központi 4 al-
számvonóból 2 töröltessék és e helyett 800 frt
fizetés mellett 7 járási számvonói állás en-
gedélyeztessék.

A második rovat 35. tétele alatt a szolgál-
bírók részére utiátalány, lakbér illetmény és
iroda átalány címzetenként 700 frt összesen
9800 frt vétetett fel, 120 forinttal kevesebb az
1881. évre megállapított illetményeknél. Szolgál-
bíráink együttesen és egyenként számtalanszor
hangoztatták, hogy eddigi átalányaikból kiadá-
sikat fedezni képtelenek. Tekintve járásaink
nagyágát, szolgabíró hivatalaink túlterheltségét,
a nyilvántartásokhoz szükséges anyag költséges
kiállítását s a növekedő drágaságot, e kérelmet
indokoltnak kell tekintenem. Minthogy pedig
megyénkben jelenleg olyan szolgabírák is
léteznek, kik 600 frt utiátalányt élveznek, azt
általában egyenként 500 frt, a lakbért 200 frtban
és az iroda átalányt 120 frtban vélném meg-
állapítandónak; mutatkoznék ekként ezen tételnél
1680 szaporulat. A III. rovat 9. tétele alatt
az 1882. évi költségvetésben megállapított 17
központi hajdu és hivataloszolga helyett 15 vétetett
fel. Tekintve, hogy a tényleges szükségnek
még a jelenlegi szolgáló személyzet sem felel
meg, és ezen okból a nm. belügyminisztérium
által a megtakarítások terhére évről-évre egy
hivataloszolga segéd is engedélyeztetik, a jelen-
legi létszám fenntartása annál is inkább szük-
séges, mivel a megye székházának kiépítése
alkalmával ezen személyzet két kapunál lesz
kénytelen őrségi szolgálatot teljesíteni.

Ugyanezen rovat 10. tétele alatt a köz-
ponti járás részére két és a pancsovai járás
részére egy lovas hajdu szükségeltetik, mivel
e két szolgabírószék helyre rendezett tanácsu
és illetve törvényhatósági joggal felruházott
városban lévén, azokat lovas küldöncz adására
nem kötelezheti. Mozgósítás, árvízvesztély alkalmá-
val és egyéb gyors intézkedést igénylő
esetekben a lovas küldönczök nem nélkülöz-
hetők, és ezek hiánya esetleg veszélytel és
kárrel járhatna. Ugyanezen rovat alatt a 14
szolgabírói hivatal részére egy-egy hivatal-
szolgai állás rendszeresítése elengedhetetlenül
szükségesnek mutatkozik. Mert az 1882. évi
janár hó 1-ével a járási szolgabírák csend-
legények felett többé nem rendelkeznek, és
így azon teendők, mint a pótszolgálat,
levelek és kézbesítések kihordása, közigazgatási
felügyelet, szórakoztatás, az irodai helyiségek
tisztántartása teljesen szolgálat nélkül hagyat-
nának, mi által a közigazgatás menete gyakorta
érzékeny hátrányokat szenvedne.

A II. rovat alatt a szolgáló személyzet fey-
verzei és ruházati illetményeitől az 1881. évi
költségvetéshez képest 500 frt töröltetett.
Tekintve, hogy a szerzett tapasztalatok szerint
még az eddigi javadalmazás sem volt elég-
séges, ezen rovat 11, 12. és 13. tételének

összegét a szükséghez képest 3500 frtban
vélném megállapítandónak. Ugyancsak a második
rovat 11. tétele alatt az 1881. évi költség-
előirányzatban engedélyezett 19 tiszti legény
helyett csak 16 irányoztatott elő. Ez által a
megyei főjegyző és főügyész az eddigi birt-
tisztii legényről megfosztatnak. Tekintve, hogy
a megye ezen két főtisztviselője számtalan
alkalommal a megye alispánját helyettesíti és
a törvényhatóságot képviseli, a törvényhatóság
külső díszre kívánja, hogy részükre a tiszti
szolgák engedélyeztessék, miért is a 16
tiszti szolgáló helyett 18 volna rendszeresítendő
illetve meghagyandó.

Végül a VI.—X. rovat alatt a dologi ki-
adásokból címe alatt az eddigi 15499 frt
90 kr. helyett 13000 forintot irányoztatott
elő. Ezen összeg elégtelenségét eléggé bizo-
nyítja azon, a zárszámadások által igazolt tény,
hogy e rovatok alatt már évek óta 2—3000
frtnyi pótlójavalmazás engedélyeztetett a nm.
belügyminisztérium által. Lehetetlen tehát, hogy
a mi eddigig elégtelenség bizonyított, az most
megrövidítve, mégis elégséges legyen. Ezen
rovatok alatt, ha szükségleteink mivel sem
növekednek, a már évek során át tett tapasztal-
atok és tényleges kiadásokhoz képest 17000
a legfukarabb számítás és a lehető legnagyobb
gazdálkodás mellett is szükséges.

Ennyiben tartom a megyék háztartásáról
szóló törvényjavaslat ellenében Torontalmegye
költségvetését a változott viszonyoknak meg-
felelőleg módosítani szükségesnek. E módosi-
tások és illetőleg személyszaporítás 37.174 frt
38 krt igényel többet a melyen tisztelt kép-
viselőhöz közigazgatási bizottsága által meg-
állapított 150.200 frtnál.

Hosszu időn át szerzett saját tapasztalatok
minden kért kizárólag szólnak a jelenlegi
személyzet elégtelen volta mellett. Helyre
fog tiszti karunk kötelező teljesítésében
önfeladózó tevékenység kifejeznie; hasz-
talan fog a törvény szigorú alkalmaztatni
ott, a hol minden szorgalom és minden szigor
a lehetetlenség határánál tehetetlenül semmi-
sül meg. — Kérő szavunk, mely a személy-
szaporítást sürgette az állam pénzügyeire való
hivatkozással mindaddig elutasított.

Ámde magyar hazánk egyik legnagyobb
hazafias megyéjének közigazgatása és lakos-
ságának jogos óhaja nem hagyható figyelmen-
kívül még az esetben sem, ha az állam-pénz-
tár újabb megterhelhetőségével járna is, nem
adhatjuk fel a reményt, hogy ismételt kérelmünk
meghozandja önkormányzatunk fenyegetett me-
netének a kellő segítséget. Kérelmünk meg-
tagadása egyenlő volna közigazgatásunk öntu-
datos rontásával. A személyzet munkaereje
már is az elpattanásig van megfeszítve, a je-
lenlegi állapot huzamos ideig már nem tar-
that s ekkor beáll azon állapot, midőn majd
közigazgatásunk joggal fog rosznak mondatni.
De ugyanakkor a most még kétkedők és an-
nak tudtára fognak ébredni, hogy ez uton
tovább haladnunk nem lehet, nem szabad.
Az állam és egy felmiliónyi lakosság ezerégu
érdeke tiltja, hogy a közigazgatás köréhez
tartozó vitalis érdekek helytelenül alkalmazott
takarékoság mellett könnyelműen kocká-
tásson. A kisorsolt keserű kiabrándulás fogja
követni és be fog bizonyosodni, mikép a hely-
telenül alkalmazott takarékoság érintkezik a
megmondatlanul prédasággal. Mi az, mit az
állam első sorban köteles alátalvának nyu-
jtani, ha nem a személy- és vagyonbiztonság.

járja, mormogja magában, s gyönyörködve
nézi, mint nyaldossák új lángok a felüldő
hasábokat s a kemencez odfalfalat. Tamás éppen
egy tuskot vett a tűzre, azután jó éjt kívánva,
kiballag...

Megint magára maradt. Székét egészen a
kemencehez huzza, és újból elgondolkozik.
Most hát az utolsó kötelek is elszakadt, mi
ahhoz a nőhöz fűzte. Hát nem szakadhatott
volna előbb?

— It a tea, idd meg forrón, rumot nem
töltöttem bele, szólt az épen belépő Lenke, a
legkedvesebb unokahúg. — Maradj, ide huzom
a kis asztalt a kemencehez.

— No fáradj, nem kell tea, tedd le ked-
vesem.

— Mi lett Béla? Talán lázad van? Ar-
czod ég, s szemed oly különös fényben ra-
gyog.

— Igen, lázban vagyok, csak, hogy e-
láz nem fog emésztetni. Tedd le azt a csészét,
és ülj le ide mellém. Egészen így.

A lányka felve emelte a pillantásait Bé-
lára, és kérdőleg nézett rá.

— Hallgass meg, nem leszek hosszadal-
mas. Volt egyszer egy ifjú, ki lidércz után
futott. A lidércz az ingoványba esalta, még
egy lépés és belevesz, de szerencsére a vé-
szes hely előtt összerogyott, és nem birt to-
vább menni. Fájó nézéssel csüggy a mindinkább
távolzó, tovarobogó lidérczen, melyet a mint
könytől homályos szeméi láthatják, többen
követnek. E lidérczhajászó ifjú most felgyö-
gyült, sebe ép az is, melyet szívében ütött a
bálat. Megtudta, hogy a lidércz tüze szőlőb-
bant, s a pocsolóval hulltak úszkái. S most
szívének egész melegével ahhoz fordul, ki őt
az eselletet, magához vevé, ápolá, és talán
szereti is.

Lenke arca égett, s szíve ugy dobogott,
mintha ki akarna szokni kebléből.

— Édes kis okos hugom, szerető barát-
nóm, gyöngéd ápolom, szabad lesz majd téged
ezek után más néven is hívni?

— Szabad! szólt a lányka alig hallhatóan,
gyönyörítva, reszkető hangon.

Es nem-e a közigazgatás van épen a velünk
született jogok e két legfontosabbának meg-
védésére, fenntartására hivatva? Minden egyéb
állami intézkedés meddő marad ott, a hol a
közigazgatás által felkarolt mindennapi, de
épen azért elsőrendű szükségletek épen nem
vagy csak rosszul elégtelnek ki.

Ismétlem a szükségnek engedve közigaz-
gatási személyzetünket előbb-utóbb összhangba
kell hoznunk a feladatok sokaságával. És ha
most a javadalmazások megállapításával igé-
nyeink kielégítést nem nyereendnek, mi lesz a
következő.

Arra, hogy az állami javadalmazás a nö-
vekvő szükséghez mérten idővel felemeltesse,
a törvényjavaslat kijelentésével szemben, remé-
nyem nincs.

A képviselőház közigazgatási bizottságá-
ban pedig már erősen hangsúlyoztatott, hogy a
törvényjavaslat 9-ik §-a alapján esetleg
kivetendő pótdó új tiszti állomások rendsze-
resítésére nem fordítható. De ha a személy-
szaporítás szükségé megis elháríthatatlanul be-
álland, kétségtelen, hogy e szükséglet nem az
állami javadalmazás felemelése, hanem épen a
törvényhatósági pótdó utján fog fedeztetni.
Ez újabb indirekt adóemelés involvál. Meg-
gyénk lakossága pedig, mely már is pusztul
és vesz újabb terheket elviselni képtelen. Mar-
emléke is elmosódott azon időknél, midőn a
Bánság Európa élőkamarájának joggal nevez-
tetett. Torontál népe az anyagi tönk szelén
áll, éhség és inség ütötte fel állandó tanóját
az egykor gazdag vidéken. Schol a nép adók-
kal annyira túlterhelve nincs, mint itt, és da-
czára a végrehajtás szigorának a polgár sehol
sem teljesítheti kevésbé hopolgári kötele-
ségeit, mint nálunk.

Szent István birodalmának egyik részé-
ben sem sorvasztja az anyagi jólétet és nép-
séget a rosztermés, vízáradás, betegség és
kivándorlás, mint a Bánságban. Az adóelírások
milliókra rugnak megyénkben, másik milliókat
tesz ki a behajthatlan adóhátrélek. Egykor
aranykálással ékes rómaiunk a lengye deli-
báb helyett pusztított belvizek mocsokos hullá-
mai úzik kiellen játékokat. 1.200.000 hold
termő földünk fele vízzel van borítva. Ezelőtt
virágzó, gazdag községek most inséggel küz-
denek. Lakóik kétségbe esve egy jobb jövő
felett vándoroltak kezükben új hazát ke-
resnek.

E megyét újabb adókkal terhelni megbö-
csáthatlan politikai bűn volna. Egyértelmű
lenne az, megyénk rendszeres önkormányzatával.

Torontalmegyeinek joga van ahhoz, hogy
legalább közigazgatási szükségletei fedezte-
senek az államkincstárból. Az ország egyik
legnagyobb és legelőbb adó fizető megyéje,
mely évenként közel 5 millióval adózik az
államnak. És ha széttekintünk, hogy ezen
roppant áldozatért az államtól mit nyer kár-
pótlásul, kevés az, min szemünk megakad. —
Akartunk művelődni, népünket hazafias szel-
lemben nevelni, állítottunk két gymnasiumot;
részesei akartunk lenni egy világgazdasági esz-
köznek, önerőnkkel állítottunk vasutat. Hogy a
belvizektől megmentsük a mink még maradt, se-
reányon dolgozunk az ármentesítés nehéz és költsé-
ges művén. Inséges népünkön a házi ipar eme-
léssel szándékozunk segíteni, megteremljük a
házi ipart terjesztő egyesületet. Az állam támo-
gatását legfeljebb jó akaratú tanácsaiban, de nem
anyagi segélyében érezzük. Mostoha gyermekei
volnunk eddig a törvényhozás és a magas kor-
mányunk. Most sem kívánunk egyebet, mint
megadást azon eszközöknek, melyekre, hogy
közigazgatásunk kielégítő legyen, mulhatatlan
szükségünk van. Múltányos és jogos e kére-
lem, mivel ha a megyének az államadó bi-
zonyos százaléka engedtetnék át közigazgatási
szükségleteikre, törvényhatóságunk, te-
kintve egyenes állami adójának nagyságát, e
szükségleteit bővebben fedezhetné. De mert
ez nem történik, méltányos, hogy megyénk,
mely közvetve számos passzív megye közigaz-
gatási szükségleteinek fedezéséhez járul, leg-
előbb a szükséges állami javadalmazással lát-
tatnák el, hogy saját szükségleteit akadályta-
lanul kielégíthetné.

Végül azon kivétel helyzet, melyben
törvényhatóságunk mint határszéli és polyglott
lakosságú megye hazánk többi megyéivel
szemben van is megkívánja a jó közigazgatás
érdekében szükséges áldozatok meghozatalát.

Ezek alapján tiszteletteljesen kérem a
tek. közgyűlést, miszerint a mellékelt költség-
vetési tervezet változatlan elfogadása és az
abban feltüntetett 187.174 frt 38 krnyi szük-
séglet engedélyezése érdekében a nagyon
tisztelt képviselő házhoz feliratot intézni méltó-
ztatassék.

Nagy-Becskerek, 1881. december 21-én.
Tallán, alispán.

Ezen, éljenzéssel fogadott előterjesztést a
közgyűlés Kovács Ágoston pártoló felszó-
lása után vita nélkül magáévá tevé és annak
alapján a képviselőházzal felirat fog intézteni.
(Folytatjuk.)

Szabályrendelet a községi pénztár felállításáról Torontál megyében.

készítette D. Bodó Sándor, körgyűző az 1871. évi
XVIII. t. cz. 126. §-a értelmében.

1. §. A község pénztárának a következő
pénzek kezelteknek és őriztetnek, u. m.:
a) községi pótdó,
b) a község vagyona után befolyó jö-
vedelmek,
c) közmunkaváltási díjak,
d) szegényápolási és árvabírság pénzek,
e) mezeli és tűzrendőrségi, erdei, vad-
ászati és egyéb kihágási bírság pénzek.

2. §. Mindezen pénzek a község házá-
ban tartandó kettős zárral ellátott, tűz és
betörés mentes vasszekrényben őrizendők,
melynek két kulcsa közül egyet a bíró a
másikat pedig a pénztárnok veszi magához.

3. §. A pénztár nagy községekben saját
hivatalos pecséttel bír, mely egy szinnyo-
matú és egy spanol viaszpecsétből áll.

4. §. A beszedett állami adók s egyéb
a magas kincstart illető pénzek is itt őriz-
hetők, de egészen elkülönítve egy külön
borítékban mindaddig, míg azok rendelle-
tési helyükre be nem szállítatnak.

5. §. Valamint az előző szakaszban,
úgy az 1. §. a) b) c) d) és e) pontjai alatt
megjelölt pénzek szinte külön-külön boríté-
kba foglalandók, bemellekelve azokhoz a
bevételi és kiadási naplót okmányaikkal.

A pénztárnoki teendők vagyis a
pénztári kezelés.

6. §. A pénztári teendőket nagy köz-
ségekben a pénztárnok egyedül, ellenben
körgyűzőséghez tartozó kis községekben a
pénztárnok a körgyűző segédlete mellett
végzi.

7. §. Pénztárnok, illetve pénzzedő nagy
községekben csak azon választó képes polgár
lehet, ki a pénztári kezeléssel és könyv-
vitelben való jártasságot igazolja, ezenkívül
rendes és feddhetlen életmód mellett ele-
gendő vagyoni biztosítékkal bír, kis köz-
ségekben minden irni és olvasni tudó köz-
ségi választó, ha csak az 1871. évi XVIII.
t. cz. 76. §-nak határozmányai alá nem esik.

8. §. A pénztárnok átveszi a pénztár-
nak szóló bevételi és kiadási rendelvényeket
és utasításokat, és foganatosítja azokat.

9. §. Beszedi az 1. és 4. §-ban érintett
pénzeket nagy községekben egyedül, kis köz-
ségekben a körgyűző segédletével, veti
azok felett a bevételi és kiadási naplót,
kifizetéseket teljesíti a községi bíró utalvá-
nyára és pedig két tanu által letamozott
nyugtá és ellennyugtá mellett — természe-
tesen csak a megye törvényhatósága által
helyben hagyott költségvetés alapján, szá-
madásokat készít mindenütt a jegyző segéd-
letével — a „községi számadások készíte-
séről”, szinte kifolyólag az 1871. évi XVIII.
t. cz. 126. §-ból már fennálló és érvényes-
séggel bíró megyei szabályzat szerint, fele-
lős minden hozzá utal hivatalos és nem hiva-
taltal pénzek kezeléseért és rendes vezetéseért,
valamint a 4. §-ban érintett, a községi
pénztárt nem illető pénzeknek beszállításá-
ért, melyeket az illető felvételre jogosított
hivatalok nyugtáival igazolni tartozik.

10. §. A pénztárnok a naplókban és
sommás kimutatásokban olvashatóan és tisz-
tán köteles bevezetni a számlákat, javítások
és vakarások szigorúan tiltatnak.

A pénztári könyvek és könyvitelről

11. §. I. A községi pótdóról a követ-
kező könyvek vezetendők:

- a) bevételi napló VI. minta szerint,
- b) pénztári főnapló VII. " "
- c) számadási főkönyv VIII. " "
- d) kivetési főkönyv IX. " "

II. A község mint erkölcsi testület va-
gyona után befolyandó jövedelmek és ki-
adások szinte a fentebb közölt könyvek és
főkönyvekbe vezetendők be.

III. A közmunkaváltás díjjáról külön
bevételi napló vezetendő, mindazonáltal a
bevételezett összegek havonkénti főösszege
a már I. alatt közölt VI. mintájú naplóba, a
kiadott, illetve a megye törvényhatóság pénz-
tárba beszállított főösszegek pedig a VII.
mintájú naplóba vezetendők be.

IV. A szegényápolási költségekről szinte
külön bevételi napló vezetendő és ugyan
azon eljárás követendő, mint a közmunka-
váltás díjjáról, ellenben az árvabírság pénz-
kek meggyék „Gyámhatóság eljárásról”
szóló szabályzat 273. és 278. §-a szerint
kezelendők és számlandók el.

V. A mezeli és tűzrendőrségi, erdei,
vadászati és egyéb kihágások után befolyó
bírság pénzek, melyek a községi szegény-
ápolás javára iteltetnek, szinte külön bevételi
naplóba könyvelendők, ezenkívül a számvitel
ugyanaz, mint a közmunkaváltás díjjal.

Pénztári rovincsolások.

12. §. A községi képviselőség kebelé-
ből egy e czelra kiküldendő 4 tagból álló
bizottság köteles a községi pénztárt a köz-
ségi bíró közbenjöttével minden hónap else-
jén rovincsolás útján megvizsgálni, szabad-
ságában áll azonban ezt váratlanul is, bár-
mely időben teljesíteni.

13. §. Rovancsolás alkalmával a pénz-
tár valamennyi naplói lezártnak, a bevétel-
ek és kiadások összeadotnak, a bevétel-
ből a kiadások levonotnak és a maradványok
megállapítatnak.

A maradványok összegének készpénz-
ben kell meglennie, ha a rovincsoló bizottság
az ellenkezőt találná, rögtön köteles a
járási szolgabírósnak erről jelentést tenni,
ki is eme jelentés alapján személyes meg-
győződése után a hiányzó összegek törvény-
szerű biztosítása iránt azonnal intézkedni
tartozik.

14. §. Jogában, sőt kötelezőségében áll a
járási szolgabírónak a községi bíró közben-
jöttével a községi pénztárnál évenként több-
ször is váratlanul rovincsolásokot eszkö-
zölni, és nem csak a készlet, de a könyv-
vitel és kezelés helyességéről is magának
meggyőződést szerezni, és ha különösen a
készletben hiányt talál, azt készpénzben
azonnal pótoltatni, vagy pedig a körülmé-
nyekhez képest a perrendtartás 338. §-a
szerint törvényszerű biztosítást eszközölni.

Általános szabályok.

15. §. A község pénztárától kölcsön, vagy előleg csak is a községi képviselő testület határozata folytán adható.

16. §. A pénztárnok által, már a 9. §-ban körülírt módon előterjesztett számadásokat a képviselőtestület megvizsgálja, és az 1871. évi XVIII. t. cz. 129. §-a szerint felülvizsgálat végett a megyei törvényhatóságokhoz terjesztendő fel.

A törvényhatóság határozatát a község, vagy a számadó pénztárnok, a törvényes határidőn belül a belügyministerhez felelteszti.

17. §. Azon községi pénztárnok, ki eme szabályokat mellőzve másképp cselekedne, hivatalától rögtön felfüggesztendő. Halál esetében a járási szolgabíró a rovincsoló községi bizottság közbenjöttével azonnal rovincsolás alá veszi a községi pénztárt, s ha hiány mutatkozik, azt az örökösökkel póltatja, ha pedig ez nem lehetséges, akkor eszközli a hagyatékban a biztosítást.

18. §. A beérkezett és elszállítandó pénz- és értékküldemények a megye alispáni hivatalának 1881. évi január hó 3-án kelt 49. számú körrendelete szerint kezelendők.

19. §. Póstan beérkezett hivatalos pénzek két tanu előtt felbontandók, és ha a küldeményben hiány észlelhető, erről azonnal jegyzőkönyv veendő fel; hatóságokhoz, vagy bár mily hivatalokhoz póstan szállítandó pénzküldemények szinte két tanu előtt pecsételendők le, eme két tanu egy e célra készített könyvben, a levélbe befektetett összegek valódiságát aláírásával, avagy keze keresztvonásával erősíti meg.

20. §. A pénztárnok és segédszemélyzetének fizetéseit, napidijait, a községek szabályrendeletileg állapítják meg.

21. §. Ha a község az árvapénzek kezelésére felhatalmazással nem bír, a kiskorúak, gondnokoltak részére valamely hivatalos cselekmény folytán ideiglenesen letéteményezett pénzek és pénzértékek szinte a községi pénztárban vétetnek őrizet alá. A kezelés és számviteli módjait, a „Gymhatósági eljárásról” szóló szabályrendelet 263. §-a szabályozza.

22. §. A megye alispánja, az adófelügyelő, vagy pedig azok helyettesei, illetve megbízottjainak korlátlan hatalmukban áll a községi pénztáraknál bár mely időben váratlanul eszközölni a rovincsolásokat, ellenben nem jogosított, felhatalmazás nélküli, és a pénztárnok előtt ismeretlen egyéneknek a rovincsolás meg nem engedendő.

A „Révai-kör” fölolvásó estélyei.

A f. hó 7-én Dr. Nyáry Ferenc által tartott „Az állatvilág történelméből” című fölolvásás orvendetes módon gazdagította az eddigi előadások sorát. A tudományos anyag ügyes feloldozása, az adatok helyes csoportosítása, az állítások és fölvetéseknek a gyakorlati életből merített néha megkapó példákkal való indoklása és illusztrálása, világos, egyszerű irály, folyékony keresetlen kifejezés mód teszik e fölolvást egyikévé a legtársaságosabbaknak és legerdekesebbeknek. Nem túlzunk, midőn ezen értekezésnek Margó Tivadarnak „Darwin és az állatvilág” című értekezése mellett jelöljük meg méltó helyét (Természettudományi Közöny 1869. évfolyam). A fölolvásás Darwin tanait „a fajok eredetéről”, „a természetes kiválasztásról”, az örökletenységről, szóval a fejlődéstani dióhéjban tartalmazza. Ezzel szemben a következő:

Tudvány vagy feltűnési viszketeg birtok egyeseket az ősvilágból feltalált állatcsontvázakat, melyek például épületek emelésénél, szántás vagy más célú ásások alkalmával napszíre kerültek, közelebbi megfigyelés és tudományos kutatás tárgyaiul felhasználni, hogy ezekkel a nagyhirű természettudós, Cuvier, ama hypothesisát, mely szerint a lények a természetben változtatlanok, s a már nem létező állatok és növények a föld katasztrófái következtében veszték el — megdöntse. Lamarck azon állítása, hogy az állatok változhatósága esetleges átalakulás, fejlődés és szándékos keresztelés tényeiből magyarázható, Cuviernek általánosan elismert tekintélyével szemben csak nagy nehezen nyerhetett tért, míg 1832-ben egy eddig alig ismert Darwin Károly nevű angol tudós a „Beagle” tengeri gőzöst öt évre kibérelvén, ez idő alatt a földet beutazza, s a tudományos anyag halmazával ellátva 1837-ben visszatér Angolhonba, hol husz esztendőn át szakadatlanul kutat, buvárokodik, kísérleteket tesz és figyelt, hogy monumentális művekben ismerethesse s tényekkel támogathassa a Lamarck által ugyszólva csupán sejtélem útján először kockázattal nézetet az állatok változhatóságáról. — A fölolvásás elismerésre méltó módon tartózkodik a Darwinizmus mellett vagy ellen nyilatkozni, miután első rangú tudósok nyomós érvekkel czáfólják Darwin egyes tételét, habár nagyban és egészben a fejlődéstani legmeghittébb hívei és követői. Így például, midőn a két év előtti Berlinben tartott „természettudományi internationalis congressusán” Haeckel jenai tanár azt az indítványt tette, hogy a Darwinizmus tételét a népkiskolában is tanítsák, mint tanítanak egyéb természettudományi szakokat, Virchow azt hozta fel ellenérv gyanánt, hogy e tanok, mit sem vonva le különben felette nagy horderejűkből a ter-

mészettudományok fejlődésére nézve, még nem nyerték meg a tudós világ közhelyeslését, hogy azokat kétségbevonhatlan igazságok gyanánt lehet az ifjúságnak előadni. Dr. Nägeli (Entstehung und Begriff der naturhistorischen Art. München 1865, 26) nem ismer alaki változást a növények birodalmában, mely a Darwin-féle elmélet alapján megmagyarázható volna, és Hartmann Ede szerint „megbecsülhető egy érdemű új nézetnek, hogyha horderejét túlbecsülvén, mindent vél megmagyarázni, holott tényleg csak egyet mást, vagy talán a legtöbbet is, magyarázza”. (Az öntudatlan bölcsészete 494. és 500.)

Az állatok változékonyasága Darwin szerint öröklés és alkalmazkodás által eszközöltetik; új tulajdonságokat nyernek, miket aztán az utódok öröklenek, s a létért való küzdelemben megtartanak és fokoznak. — Ezen újonnan elsajátított tulajdonságok a létérti küzdelemben oly magas fokra emelkedhetnek időnk mulatával, hogy az ősköztől teljesen elütő új válfajnak szolgálnak létokául. Az egyéni választás ösztönénél, mely szerint minden állat párosulásánál a szépségre és tetszetőségre való tekintet által vezéreltetik, összehasonlíthatatlan nagyobb befolyással van a faj változására azon körülmény, melyet Darwin emelt érvényre teljességgel, s mely legfőbb érdemét képezi, — a természetes kiválasztás (selection natural) a létért való küzdelemben. Minden állatnak ugyan is kettős irányban kell küzdelemet vívnia létért, először tagadó (negatív) értelemben, a mennyiben az őt megsemmisíteni törekvő ellenségei, minők az elemek, ragadozók és elősídek, támadásai ellenében védekezni, továbbá igenlő (pozitív) értelemben, a mennyiben versengnie kell a megszerzésben illetőleg a további megélhetésre szükségesnek, milyen a táplálék, levegő, világosság, talaj sat. megtartásában. A leggyorsabban futó állatok, melyek a legjobban tudnak elrejtőzni, vagy színök és alakjuk által a környezetől legkevésbé különböznek, a legkönnyebb uton módon menekülnek ellenfeleik üldözése elől; állatok és növények közül azok fognak az időjárás viszontagságainak, viharoknak, fagyoknak, hőségnek, nedvességnek és szárazságnak leginkább ellenállni, melyek e viszonyok ellenében vagy külső vagy belső szerkezetükkel fogva eléggé védve vannak. E küzdelem a létért néha különféle fajok közt is látjuk támadni, s a győztesnek teljes vesztével végezni; péld. a házi patkány pusztul a vándorpatkány elől, azonban sokkal gyakoribb s általánosabb, habár kevésbé figyelemre méltott, a küzdelem ugyanazon fajnak egymástól különböző egyénei között. Ez utóbbi természetesen a faj nemességével fog járni, a mennyiben a leggyengébb egyének a létérti küzdelemben elvesznek, s a szaporodás műveletéből kizárják, míg a legerősebbeknek és legéletrevalóbbaknak erre a leghosszabb idő engedtetik. (H. ö. Könyves Tóth Kálmának „Az állatok és környezetők szinrokonságáról” szóló értekezését Wallace Bates és Murray művei alapján, természetl. közl. 1371.)

Dr. Klein Mór.

(Folytatása következik.)

HIRHARANG.

* **Személyi hír.** Hertelendy József főispán úr folyó hó 9-ikén néhány napra Budapestre utazott.

* **Szentkirályi Mór** **†.** A régi nagy idők szereplői közül eggyel ismét kevesebb. Szentkirályi Mór, a magyar politikai közélet és parlamentarizmus egyik kiváló alakja vasárnap meghalt Budapesten. — Egyike volt ő azoknak, a kik Magyarország nagy átalakulási küzdelemben zászlóvivők gyanánt működtek és nevéhez, munkásságához egy közel félszázad nagy emlékei fűződnek. Szellemének sajátosságai — írja Horváth Mihály — még Kossuth roppant népszerűsége és hatalmas szónoklata mellett is kivívták a kiváló méltánylást s az 1847-iki országgyűlésen ő volt az, kinek parlamentarizmus lefolyása legkevésbé vesztett a kor legnagyobb szónoka mellett. — Szentkirályi Mór 1809. március 2-án született; atyja László házvezetőnő volt. Tanulását Pesten kezdte s az egyetem 1829-ben tette le a jogtudosi vizsgákat. Haza térte után Pestmegyében vállalt hivatal, előbb főjegyző, később alispán lett. Nem mindennapi tehetségének már ekkor annyi jelét adta, hogy 1839-ben Pestmegye országgyűlési követé választotta s mint ilyen egész 1848-ig a szónoki és törvényhozói szervezettségek sorában látjuk őt. Erősen centralista volt és főleg a megyéket illetőleg táplált meggyőződéséből származtak egyenlenségei Kossuthnal, a mi miatt követi állásáról, bár nem csekély lelki küzdelem után le is mondott. Később táborba szállt s az alvidéken mint kormánybiztos működött, de innen csakhamar visszatért s 1848 vége már teljes visszavonultságban találta. — A szabadságharc után az orvosi tudományokban keresett szórakozást. Tehetsége itt is kitűntek. Az egyetemi tanárok megváltották, hogy oly széles alapon nyugvó szigorlatot évek óta nem hallottak, mint az őszülni kezdő, de ifjú lelku Szentkirályi. A hazai viszonyok jobbrafordulata őt is kilépett visszavonultságából, 1861-ben néhányszor beszélt Pestmegye gyűlésében, 1865-ben pedig Pesten képviselővé választott. Itt többször hallatta szavát; utolsó nagyobb beszéde az volt, melyet a felirati vita alkalmával 1866. február

17-én mondott. 1867-ben Pestváros polgármestere lön, de már a következő évben le is mondott és azóta ismét visszavonultan élt a fővárosban, s csak választási mozgalmakban vett olykor részt. — Nevének emléke hazánk újabb történetében maradandó lesz!

* **A közigazgatási bizottság** ma tartja alakuló ülését. Főispán úr távollétében Tallian Béla alispán úr, mint elnök, a bizottságot megalakultnak jelenti ki, és azon óhajának adott kifejezést, hogy a bizottsági tagok között eddig fennállott jó egyetértés ezennel is megmaradjon. Ezután bemutatja Julher Pal, helybeli távirtdafőnököt, ki az áthelyezett Glazsevsky Adám helyett lön a posta- és távirtdügyek előadásával megbízva. Következett a szakköztestület megalakítása. A fegyelmi választmányba megválasztottak rendes tagokul Steinbach Antal kir. tanfelügyelő, Enyedy Albert kir. főmérnök, Kovách Ágoston kir. tanácsos és Vécsey István; pótagokul Dániel János kir. tanácsos és Wächter Henrik kir. adófelügyelő. — A gyámügyi küldöttségbe megválasztottak rendes tagokul: Dániel János és Kovách Ágoston. — A gyűlés további folyamáról lapunk jövő számában.

* **A megyei alapok** kezelésének kérdése új stadiumba lépett. A múlt évi szeptemberi közgyűlés ugyanis elvetvén Rónay Jenő megyei főjegyző azon indítványát, hogy a megyei alapok pénzkészletei ne takarékpénztárakban gyűmölcsöztesseken, hanem allami kőtvényekbe fektessenek, az eddig fennállott gyűmölcsözletési módot továbbra is fentartotta. E határozat indítványtevő főjegyző által megfeleltetvén, a belügyminister úr által megsemmisített. Mert a határozat hozatalára mint megyei bizottsági tagok azon pénzüntételek igazgatósági tagjai és jogtanácsosai is befolytak, mely intézketés a megyei pénzek elhelyezésére igénybe szoktak vétetni és ekkor ezen ügyben közvetlenül érdekelve vannak. Az érdekelte felekkel a határozat hozatalánál való részvétel pedig nemcsak elvi szempontból esik kifogás alá, hanem úgy az 1870. évi XLII. t. cz. 46. §-ának, valamint a megyei szervezési szabályzatnak ide vonatkozó rendelkezésével is nyílt ellentétben áll. Ezután felhívja a megye közönségét, hogy a megyei pénzek elhelyezésének kérdését az illető pénzüntételek elnökeinek, igazgatók tanácsosainak és jogtanácsosainak kizárásával újabb tanácskozás tárgyává tegye; már ez alkalommal megjegyezvén, hogy e megye azon törekvését, hogy a pénzüntételeknél elhelyezett megyei tőkékre nézve nagyobb biztosíték elérése czélozzatik, csak is helyeslelheti, de megfontolandónak tartja azt is, hogy vajjon nem volna-e előnyösebb azon tőkéket, melyeknek csakis kamatjöveldelme használtatik fel, államkőtvényekbe fektetni.

* **A megyei inségek** javára a helybeli színházban f. hó 21-ik vagy 24-ikén hangverseny tartatik. — E czélból Steinbach Antal kir. tanfelügyelő elnökele alatt egy rendező bizottság alakult; tagjai Kulifay Lajos polgármester, alelnök; Kersch Ferenc, Filkóvits Pal, Stoits Sándor, Weisz Izidor, Mangold Hermann, Momirsky N., Wiltshgő Rezső, Ormody Imre, Eisenstädter Hugó és Joannovits Sándor. A műsort lapunk jövő számában közöljük.

* **Leköszönés.** Szávits Iván, megyei aljegyző, ezen tisztéről folyó hó 12-én lemondott. Törvényhatóságunk egy ügybuzgó tevékeny tisztviselőt vesz a távozóban.

* **A szolgabírói hivataliszolgák** a belügyminister úr által feltételeken bár, de engedélyeztetettek. Folyó hó 5-éről kellezett leiratában ugyanis kijelenté, hogy ezen állások rendszeresítését nem ellenezné, ha a megye közönsége módot találna arra, hogy az ezzel járó kiadások a megyei költségvetés keretén belül eszközöndék megtakarításokból fedeztessenek. Erre tekintettel a közgyűlés a hivataliszolgák rendszeresítését kimondta és felhatalmazta Tallian Béla alispán urat, hogy ezen állások betöltése iránt haladéktalanul intézkedjék; egyidejűleg a belügyminister urhoz újabb feliratot intézett, hogy azon esetre, ha a megtakarítások nem lennének e célra elégségesek, a szükséges pótvadalmazást kiliatásba helyezni méltóztatassék.

* **Áthelyezés.** Botka József, m. kir. honvédfőhadnagy, a helyben állomásozó 14-ik honvédszázalajtól Veszprere a 17-ik zászlóaljhoz helyeztetett át.

* **Jóteknység.** Új év napján 110 városi szegény között 110 drb. fehér kenyér osztott ki a városi udvarán. Az ezen jóteknységgel kapcsolatos kiadásokhoz magán adakozás után járultak: Kulifay Lajos, polgármester úr 5 forint; Dr. Plechl Szilárd, megyei főorvos úr 1 forint; Dr. Mangold Sámuel, ügyvéd úr 1 forint. Ezen jóteknony adományok a fentebbiekben nyilvánosan nyújtatván, az adakozókat jóteknonyágukért köszönet és elismerés illeti. Nagy-Becskerekben, 1882. évi január hó 11-én. A városi tanács.

* **Gratulációktól való mentesség.** Az új évi és egyáltalán fogva az 1882. évi gratulációktól való fölmentetés czéljából, Sinkay János és Arányi Béla urakon kívül, még Steinitzer Géza úr 10 forint; Krsztics János úr 5 forint; Mészáros József, tanár úr 2 forint küldöttek be jóteknonyczélokra a polgármesteri hivatalhoz. És midőn ezen jóteknony adományokat nyilvánosságra hozom, s az illetőket ezen jöttel által elérni kívánt obsolutioban részesíteni kívánom, egyben kedves kötelességemnek tartom az illetőknek a jó példa követéséért és adakozásaiért a nyilvánosság útján is köszönetet mondani. Kelt Nagy-Becskerekben, 1882. évi január hó 11-én. Kulifay Lajos, polgármester.

* **A helybeli színházról** azon kőszá hir kering, hogy roskadozó félben van s hogy emiatt a megyei inségek javára rendezendő hangverseny nem a színházban tartatik meg. Illetékes helyről felkérte annak kijelentésére, hogy a hir minden alapot nélkülöz, s valószínűleg onnan eredt, hogy a színházban a rendes évi tatarozások legközelebb fognak eszközölnetni.

* **A sakk-klub** által rendezett versenyen résztvevők felkérte, hogy netalán hatralevő játszmákat legkésőbb folyó hó 31-ig lejátszani sziveskedjenek, mivel különben a versenytől visszalépetteknek fognak tekintetni. Az elnökség.

* **Az 1882. évi ujonczállítás** a megye sorozó járásában a következő sorrendben fog eszközölnetni, és pedig a Nagy-Becskerek városi sorozó járásban márczius hó 6., 7. és 8-ik napján.

Perjámosi sorozó járásban márczius hó 7., 8., 9. és 10-ik napján.

Cseneji sorozó járásban márczius hó 11., 13., 14., 15. és 16-ik napján.

Zsombolyai sorozó járásban márczius hó 13., 14., 15., 16., 17. és 18-ik napján.

Párdányi sorozó járásban márczius hó 18., 20., 21., 22. és 23-ik napján.

Nagy-Kikindai sorozó járásban márczius hó 20., 21., 22., 23., 24. és 27-ik napján.

Bánlaki sorozó járásban márczius hó 27., 28., 29. és 30-ik napján.

Török-Becsei sorozó járásban márczius hó 29., 30. és 31-én és ápril hó 1., 3. és 4-ik napján.

Alibunári sorozó járásban ápril hó 1., 3., 4. és 5-ik napján.

Nagy-Becskerek kerületi sorozó járásban ápril hó 12., 13., 14., 15., 17. és 18-ik napján.

Pancsova városi sorozó járásban ápril hó 12., 13. és 14-ik napján.

Pancsovai kerületi sorozó járásban ápril 15., 17., 18., 19., 20. és 21-ik napján.

Módsosi sorozó járásban ápril hó 20., 21., 22. és 24-ik napján.

Antalfalvi sorozó járásban ápril hó 24., 25., 26., 27., 28. és 29-ik napján.

Nagy-Szt.-Miklósi sorozó járásban ápril hó 13., 14., 15., 17. és 18-ik napján.

Török-Kaniszi sorozó járásban ápril hó 20., 21., 22., 24., 25. és 26-ik napján.

* **Katonai szállás-bérosztályzat.** Az 1882. évi január hó 1-én életbe lépő és 1885-ik év végéig érvényvel bíró katonai szállás-bérosztályzat szerint Nagy-Becskerek városa a 7-ik bérosztályból az 5-ikbe; Nagy-Kikinda a 6-ik bérosztályból az 5-ikbe, és Nagy-Szt.-Miklós, mely eddig osztályozva nem volt, a 7-ik osztályzatba soroztatott; Pancsova városa az 5-ik osztályzatba megmaradt; Zsombolya községe azonban a 6-ik osztályból a 7-ik bérosztályba soroztatott.

* **Az adók Torontálban.** Torontálmegye területén a múlt év december havában 138.382 frt folyt be; 81.718 frttal kevesebb mint 1880. év december havában. Hadmentességi díj címén a múlt hóban 8413 frt fizetett be.

* **Kitüntetések.** Krassó-Szörény-megyében Tabajdy Károlyt, Aradmegye főispánját, a király Krassó-Szörény-megyében a főispáni teendők vezetésétől — saját kérelmére — aradmegyei és aradvárosi főispáni állásában való meghagyása mellett, kegyelemből felmentette és egyúttal Krassó-Szörény-megye szervezése és rendezése körül szerzett kiváló érdemei elismerésül a Lipótrend lovagkeresztjét díjmentesen adományozta. A krassó-szörényi főispáni teendőkkel Patyánszky Elek alispán bízott meg s neki a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a kir. tanácsosi cím díjmentesen adományoztatott.

* **Tábornok és Parsch zeneműkereskedésében** Budapesten megjelent: „Az igmándi kispap”, Berczik Árpád eredeti népszínművének közkedveltségű dalai: 1. Hej de szörnyű. 2. Az én rózsám... 3. Hogyha egyszer meynyecske lesz... 4. Még azt mondják... 5. Kis pacsipta. 6. Arad a víz. 7. Szomorú fűz hullatja levelét. 8. Szép a hajnal. 9. Tripla szegfű. Ének hangra zongora kísérettel vagy zongorára külön alkalmazta Erkel Elek. Ára 1 frt 50 kr.

* **A színházak ügyében** a belügyminister következő rendeletet intézte a törvényhatóságokhoz: „Azon nagymérvű szerencsétlenségek, melyek a színházépületeknél a tűzrendőri szabályok, ugy ezek felügyeletének elhanyagolása folytán előfordulnak, a helyi hatóságok elutasíthatlan kötelességévé teszik, hogy a tűzrendőri szabályok által előírt felügyeletet, ugy előzetesen a színházépületek megkezdése, valamint folytonosan azok tartama és egyáltalán a színházépületek gondozása körül a legpontosabban és legszigorubbán gyakorolják. Addig is, mig ez érdekekben újabb tapasztalatok alapján egy külön szabály fog általam kiadani, fölhimom a törvényhatóságok, hogy intézkedjék, miszerint e színházépületek minden szükséges oltó eszközökkel, elegendő vízmedencékkel folytonosan ei legyenek látva, a kijáráskor ugy legyenek szerkesztve, hogy könnyen felnyithatók váljanak; a világitásra egyáltalában, különösen pedig nagyobb világitások, vagy tűzijátékkal összekapcsolt előadások alkalmával kiváló gond fordítassék, s ott, hol légszuszvillagítás használtatik, a folyosók és kijáratoknál szükség esetére elegendő olajlámpák is készen tartassanak és meggyújtassanak; ott, hol tüzlők vannak, azok gyakorolják a rendőri szemelyzetten kívül szintén a felügyeletet. Oly színházi ügyekben, hol a szükséges tűzrendőri intézkedések nem foganatosíthatnak, az előadás meg nem engedendő.”

*** Határa magyar** felhívással levelet olvastunk a „Szabadkai Közlöny”-ben. A felhívás arra szól, hogy magyarjaink közül minél többen telepedjenek meg a delvidéken, hol előnyös helyzet vár rájuk. Az 1876. évi rendkívüli arviz által a vegyvidéki magyar telepítvényes községek a „Duna” vonal mellett Szerbia áttelében tönkre mentek. Több mint 6000 lélek, teljesen elhagyva, 5 éven keresztül töltés romokban kunyhókban hevert. Szerbia lakosai gunyosolylyal átnéztek a „Dunán” s látták a nagyhatalom polgárait összetörve, míg elérkezett megmenekülniük Szabadkay Ignác csurgó jegyző személyében, ki ez ügyet magáéva tette és tapintatos, eszélyes és férfias működése által nemcsak a tönkrement lakosokat mentette meg, de számtalan nyomorban sínlődő magyar polgárnak egy új és boldog otthonot teremtett. A kormány ugyanis Szabadkay utanjárása folytán itt az ország szelén új magyar községeket telepít. Három község Pancsova és Kubin közt már épülőben van. 36.000 hold legkötőbb birtok ármentesítették, mely munkalat vezetésevel az összes érdekelték kérelmére Nagy György szegedi kir. jószágigazgató mint kormánybiztos bizatolt meg. Minden telepes kap 800 □ ol ház helyet és 8 hold kitanó minőségű szántóföldet. A már ide települt magyarokhoz még több száz magyar család telepítetik, s a kik saját és családjuk részére jobb jövőt óhajtanának biztosítani, ide telepedhetnek. A telepíteni óhajtok azonban csakis magyarok lehetnek, hogy megbízható hű öreivé váljanak a hazának itt, hol azokra nagy szükségünk van! Az ide települni óhajtok forduljanak Nagy György kormánybiztoshoz Szegedre.

IRODALOM.

A „Képes Családi Lapok” 45-ik száma a következő tartalommal jelent meg: „Az apa bosszúja.” Elbeszélés; írta Cserhámi T. M. (Folytatás.) — „Lant és pallos.” Kötlemény; írta Völgyi Gusztáv. — „A szürke ház urnöje.” Angol beszély; fordította Milez Béla. (Folytatás.) — „Mikor az asszony nincs otthon.” Rajz; írta Caligraphus. — „Tóni bácsi.” Karcrajz az utcázáról; írta Erdélyi Gyula. — „Szereltem és vagyon.” Elbeszélés; írta Cserjés László. (Folytatás.) — „Virágok mellé;” Hoffmann költeménye. — „Mindnyájunknak útja.” Bodenstedt költeménye. — „Bizonyosság;” Lessing költeménye. Fordította Staudner

M. — „A légyott.” Humoresk; írta Philantrop. (Vége.) — „Egy öngyilkos utolsó levele.” Beszély. (Vége.) — „Az iras es az ember.” Csevegés; írta Sganarelle. — „Képmagyarázat.” Mindenféle.

Képek: A nagy lakoma. — Balban. — Loki es Sigün.

Melleklet: „A kincs” című regény 33—48. oldala.

A borítékon: Heti naptár. — Sakk-talány. — Talánymegfejtések. — Megfejtők nevei. — Kérdések, feleletek, ajánlatok. — A szerkesztőség postája. — Hirdetések. — A kis lottó húzása.

Előfizetheti: Mehner Vilmosnál, Budapest IV. ker., papnövelde-utca 8. sz. Egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr.

Nyilvános számadás

a községi népiskolába járó szegényebb sorsú tanulóknak felruházása s ezzel együtt egy karácsonya felállítására céljából befolyt készpénzbeli s egyéb adományokról.

I. Tekintetes **Kulifay Lajos** polgárnagy úr gyűjtő ivén befolyt:

Kulifay Lajos 5 ft, s 5 pár meleg harisnya, mtgos Hertelendy József 5 ft, Tallian Béla 2 ft, Rónay Jenő 1 ft, Billitz János 2 ft, Deutsch Ignác 2 ft, Weisz Hermann 3 ft, Mangold Lipót, Kellner Ede, Kellner József, Nack János, Konkoly A., Heidegger Ede, Schmidt C., Blüthweis Adolf, Vécsy István, N. N. (neve olvashatlan), Schäffer, Jarmatzky Sándor, Lucács Miklós, Kühnel Oszkár, Dr. Duka László, Steinbach Antal, Dr. Grandján József, Bakalovics Agoston, Friedrich Terézia, Hadfy Döme, N. N. (neve olvashatlan), Dr. Kollarich Mihály, Keler Akos, Kusch Gyula, Engl Samuel, Izr. Nögyesztlet, Beckstein József, Laube 1—1 ft., Daun Gyula, Franz J. L., Sinkay János, Napholz Agoston, Kovács Mária, Erdődy, Poroszkay Béla, Stoits Sándor, Schwarz Mihály 2—2 ft., Schäffer Antal 5 ft., Steinitzer Géza 5 ft., Róza Ferencz 1 ft. 20 kr., Beck C. 50 kr., N. N. 10 kr., Müller 44 kr., Chernolatetz L. 40 kr., Geiger M. 40 kr., Markovits J. 50 kr., Steiner J. 50 kr., Grünbaum Vilmos 1 könnyű öszi kabát, 9 sapka s egy mellény. Triltsch Agoston egy pár cipő. Hanisch Vilmos egy pár cipő. Összesen 80 ft. 04 kr. készpénz.

Ezen összeghez hozzá adatot a szegény tanulóknak felruházása céljából az elmúlt években eszközölt gyűjtés eredményéből még fennmaradt s a városi pénztárnak elhelyezve volt 13 ft. 39 kr. minél fogva tekintetes Polgárnagy úr szives közbenjáró működése folytán a nemes cél 93 ft. 43 kr. összegre, 5 pár harisnyával s 2 pár cipővel lön elégszítve.

II. A tanintéstiteli bizottságnál önkényes adakozások útján befolyt:

a) Készpénzben: A gyermeksegélyző egylettől 30 ft., Stageschmidt P. és J. családtól 5 ft., Mencer Lipót úrtól 1 ft., Deutsch Mihály úrtól 2 ft., Szekulesz L. úrtól 1 ft., Steiner Mihály 5 ft., Ulrik Paulintól 1 ft., Lukács Máriától 50 kr., Schenk Hermann úrtól 2 ft., Machalek János úrtól 1 ft. Összesen 48 ft. 50 kr.

b) Ruhanevekben: Deutsch Mihály úrtól 40 pár harisnya, 6 darab gyermek schawl. — Men-

zer Lipót úrtól 2 téli női zubbony, 1 téli szipka, 1 mellény, 4 férfi ing és 1 női ing. — Schabarich Lipót úrtól 1 pár nyári félcipő, 1 pár téli cipő, 1 női háló ing, 1 gyermek kötény, 1 pár harisnya, 1 férfi kabát és 1 leányzubbony. — Stageschmidt P. J. családtól 12 fejzevaló téli kendő. — Filkovich családtól 1 muft, 1 téli női kabát. — Napholz Johanna úrhölygtől 6 pár harisnya. — Özv. Husch Luiza úrhölygtől 1 gyermek zubbony. — Stier Ferencz úrtól 2 pár téli cipő. — Jarmatzky családtól 1 viselt téli kabát és 2 férfi ing. — Lehmann Károly népisik. IV. oszt. tanulótlól 1 pár viselt csizma.

III. Tekintetes **Kulifay Lajos** polgárnagy úrtól átvett s a közs. tanintéstiteli bizottságnál befolyt s főntebb említett szegzen a következő bevásárlások eszközöltettek:

1. 1/2. alatt csatolt számla szerint 15 pár cipő a 3 ft. 50 kr. —	52 frt. 50 kr.
egy pár csizma talpalása s kijavítása	1 „ 50 „
2. 3/4. alatt csatolt számla szerint 13 pár női cipő a 3 ft. —	39 „ —
3. 3/4. alatt csatolt számla szerint 6 téli kabát a 3 ft. —	18 „ —
3 téli kabát a 4 ft. —	12 „ —
4. 1/2. alatt csatolt számla szerint karácsonyfűrt	1 „ 50 „
5. 1/2. alatt csatolt számla szerint:	
a) 2 kabát átalakításáért	2 „ 20 „
b) alma és dióért	3 „ 50 „
6. Straus és Steibl tanulóknak zubbonyainak átalakításáért	1 „ —
7. 1/2. alatt csatolt számla szerint a karácsonya felállítására	1 „ 10 „

Összesen 132 frt. 30 kr.

Ezen összeg levonatván a tanintéstiteli bizottságnak rendelkezésére állott 141 ft. 93 kr.-ból, fennmaradt 9 ft. 63 kr. mely összeg polgármester urnak további rendelkezésére bocsátottak.

IV. A fent említett módon beszerzett s befolyt ruhanevek a következő közs. népiskolai tanulóknak osztottak szét:

1. Horváth János 1 kabát, ing, 1 pár cipő, 2 pár harisnya.
2. Hudonli Béla 1 kabát és 1 nyakkendő.
3. Sehr Gusztáv 1 kabát, 1 pár cipő és 1 pár harisnya.
4. Szabatos Antal 1 kabát, 1 ing, 1 pár cipő, 2 pár harisnya.
5. Pelikán Mihály 1 pár cipő és 1 pár harisnya.
6. Pollinger István 1 pár cipő, 2 pár harisnya, 1 nyakkendő, 1 sapka, 1 ing.
7. Lovis Miklós 1 pár csizma, 1 pár harisnya 1 szipka.
8. Biber Agoston 1 kabát, 1 pár cipő, 1 pár harisnya.
9. Balogi Mihály 1 pár cipő, 2 pár harisnya, 1 ing, 1 szipka, 1 mellény.
10. Martinek János 1 pár cipő, 1 nyakkendő, 2 pár harisnya, 1 ing.
11. Maráci József 1 kabát, 1 pár cipő, 1 pár harisnya, 1 mellény.
12. Podvin Henrik 1 pár cipő, 2 pár harisnya, 1 ing, 1 kabát.
13. Pulcz Jakab 1 kabát, 1 pár cipő, 2 pár harisnya, 1 nyakkendő.
14. Duray Mihály 1 kabát, 1 pár cipő, 1 pár harisnya, 1 szipka.
15. Radivojevit István 1 pár cipő, 1 pár harisnya, 1 nyakkendő.

16. Holdasek Antal 1 kabát, 1 pár cipő, 1 pár harisnya, 1 szipka.
17. Krieger István 1 pár cipő, 1 pár harisnya, 1 szipka.
18. Blidár Antal 1 pár cipő, 1 pár harisnya, 1 szipka.
19. Relity Károly 1 kabát, 1 pár cipő, 2 pár harisnya, 1 szipka.
20. Vörgits Milán 1 kabát, 1 pár cipő, 1 pár harisnya, 1 szipka.
21. Podvin János 1 pár cipő, 2 pár harisnya, 1 nyakkendő, 1 szipka.
22. Szöllösy Katalin 1 pár cipő, 2 pár harisnya, 1 fejkendő.
23. Csernit Teréz 1 pár cipő, 1 pár harisnya, 1 fejkendő.
24. Tury Mathild 1 pár cipő, 2 pár harisnya, 1 fejkendő.
25. Maráci Róza 1 pár cipő, 1 pár harisnya, 1 muft.
26. Korényi Erzsébet 1 pár cipő, 2 pár harisnya, 1 fejkendő.
27. Steibl Anna 1 női kabát, 1 pár új cipő, 1 pár nyári cipő, 1 pár harisnya, 1 fejkendő.
28. Straus Teréz 1 női felső kabát, 1 pár cipő, 1 pár harisnya, 1 ing, 1 fejkendő.
29. Magyar Anna 1 felső ruha, 1 pár cipő, 2 pár harisnya, 1 fejkendő, 1 kötény.
30. Smolkovits Antonia 1 felső ruha, 1 pár cipő, 1 pár harisnya, 1 fejkendő.
31. Tury Lepoldina 1 pár cipő, 1 pár harisnya, 1 fejkendő.
32. Szöllösy Laura 1 pár cipő, 2 pár harisnya, 1 fejkendő.
33. Szinkovits Berta 1 pár cipő, 2 pár harisnya, 1 fejkendő.
34. Magyar Gizella, 1 női kabát, 1 pár cipő, 2 pár harisnya, 1 fejkendő, 1 háló reklí, 1 fehér alsó szoknya.
35. Ehrmann Kristina 1 pár cipő, 2 pár harisnya.

Midőn ezen számadás nyilvánosságra hozatalával a „Torontál” című helyi lapban közzét felhívásban tett ígéretnek eleget tenni vélek: el nem mulasztatom, hogy fönt elősorolt s ingyen ruhámivel ellátott népiskolai tanulóknak nevében leghálásabb köszönetemet ne nyilvánítsam első sorban mindazon nemes keblű adakozóknak, kik szives adományokkal a nemes célhoz hozzájárultak; második sorban pedig azoknak, kik akár közvetett, akár közvetlen közreműködésükkel a cél keresztülvételét elősegítették.

Fogadják különösen őszinte köszönetemet tekintetes Kulifay Lajos polgárnagy úr, ki fáradságtalan közreműködésével leginkább elősegítette a nemes cél megvalósulását; s fogadják hálás köszönetemet tekint. Baaden Károly községi tanító úr s Dienstl Emilia, községi tanító, — mint bizottsági tagok — kik a ruhanevek szétosztása s a karácsonya felállítására kőrhöz legelőbbsz fáradoztak.

Nincs szebb, nincs lélekemelőbb cselekedet, mint az elhagyott árva és szegények nyomorán enyhíteni!

Nagy-Becskereken, 1882. évi január hóban.
A bizottság nevében:
Pecz János.
iskolai igazgató s bizottsági elnök.

H I R D E T É S E K.

10175. sz. k. i. 1881.

Hirdetmény.

Midőn az 1875. évi XLVII. t. cz. 2. §-a szerint az adó töké utáni évi kamatok melyek jelzőlagilag biztosítva vannak az elért évi általános jövedelmi pótdadó összegből levonásba hozhatók, felhívtnak mindazon ház és földtulajdonosok, a kiknek birtokaikon ilyenmü terhek léteznek, hogy az erre vonatkozó bevallási ivatek 8 nap alatt a helyiell városi alszámvevősegnél annál bizonyosabban bemutassák mert különben ezen határidő eltelte után a törvény értelmében eljárás fog követelni.

Polgármesteri hivatal.
Kelt Nagy-Becskereken, 1882. évi január 3-án.

Kulifay Lajos,
polgármester.

100. sz. 1881.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a tek. módosi kir. járásbíróóság 913. számú végzése által Dr. Kiss János ügyvéd által képviselt Grünbaum Vilmos végrehajtató javára Radoszv Isza kanaki lakos alperes ellen 246 frt töké, ennek 1880. évi augusztus 15-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 47 frt 50 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 410 frtra becsült egy pejsodör, egy fekete paripaló, és 7 ol idei szénából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 5388—1881. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Kanak községben a a községházánál leendő eszközölésére 1882. évi **Január 16-ik** napjának, délután 2 órája határidőül kituzetik és ahoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsaron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Módoson, 1882. évi január 6-ik napján.

Uhrmann Adolf,
kir. bír. végrehajtó.

Kerestetik.

Egy jócsaládból való szolid fiatal ember, ki a jegyzői teendőkhöz jártassággal bír, esclég vizsgázott jegyző, 10 frt havi fizetés és ellátásban részesül. Ez állomás azonnal betöltendő. — Pályázni óhajtok leveleiket a jegyzőséghez czimezzék **Valkányra.** (3—1.1)

Fogfájás akármilynemű, még akkor is, mikor a fogak odvasok vagy romlottak, azonnal megszűnik a világhírű **indiai kivonat** használata folytán, miert is ezen gyógyszer minden háztartásban készletben kellene tartani. Valódi minőségben kapható kis palackkal 35 és 70 kr-ért Nagy-Becskereken: **Mencer Lipót** gyógyszerárában. (190—10.6)

Felölös szerkesztő: Hegedős Miklós.

A „HÖLGYEK LAPJA”

az egyetlen és legényesebb hetenként megjelenő szépirodalmi és divatlap; minden száma párisi divatképpel és értékes mellékletekkel jelen meg. Előfizetési ára évnegyedre 3 frt; félévre 6 frt; egész évre 12 frt. Előfizetheti bármely hónap elejétől kezdve. Szerkesztő és kiadó Milassin Vilmos, kinek ezenkívül megrendelhető a

„SZÉPIRODALMI CSARNOK”

regény folyóirat mindkét folyama; mindkettő hetenként jelen meg négy ives füzetekben s bérmentve küldetik meg.

A „Szépirodalmi Csarnok” rendes folyama a világirodalom legújabb regényeit közli, kezdve az 1882-ik évet Montépin legrészegb nagy regényével: a „Pénz ő felségé” vel s utána más hason szép új regényekkel. Előfizetési ára egész évre 52 füzetre (a pénz egyszerre beküldésével) 9 frt; — félévre, 26 füzetre 5 frt; — évnegyedre, 13 füzetre 2 frt 50 kr.

A „Szépirodalmi Csarnok” rendkívüli folyama legnagyobb részben classicus regényeket közöl, kezdve az új évet Brof Alfonz szép regényével, „Az emir leánya” cíművel. Előfizetési ára egész évre 52 füzetre 8 frt; — félévre, 26 füzetre 4 frt; — évnegyedre 13 füzetre 2 frt.

A „Hölgyek Lapja” egész éves, vagy egész évre kötelezett előfizetői a két regénycsarnokot kedvezményaron kaphják; ugyanis a rendes folyamat egész évre 7 frt; — félévre 3 frt 50 kr.; — évnegyedre 1 frt 75 kr.; — egy hóra 60 kr-ért; — a rendkívüli folyamat pedig egész évre 6 frt; — félévre 3 frt; — évnegyedre 1 frt 50 kr.; — egy hóra pedig 50 kr-ért.

Legérdekesebb regények rendkívüli leszállított árakon.

Mindenki által s így azok által is megrendelhető, kik nem előfizetőink.

I. Csoport: **Montépin Xavér regényei.** — 50% árleszállítással. —

1. „Az örültek orvosa” regény 8 kötet,	6 frt 40 kr.	3 frt 20 kr.
2. „A creolinó leányai”	8 „ 40 „	3 „ 20 „
3. „A rochevillei büntény”	4 „ 30 „	1 „ 60 „
4. „A 13-ik számú bérköcsis”	7 „ 50 „	2 „ 80 „
5. „A vörös boszorkány”	5 „ 50 „	2 „ 50 „

Ezen 32 kötet együtt rendelve meg 11 frt 20 kr.

II. Csoport: **Dumas Sándor regényei.** — 60% árleszállítással. —

1. „A párisi Mohikánok” regény 17 kötet	23 frt 40 kr.	8 frt — kr.
2. „Gróf Monte Christo”	12 „ 12 „	4 „ —
3. „Margit királyné”	6 „ 6 „	1 „ 40 „
4. „Monsoreau hölgy”	8 „ 8 „	2 „ 40 „
5. „Negyvenötök”	8 „ 8 „	2 „ 40 „

Ezen 51 kötet együtt rendelve meg 16 frt.

*) A „Hölgyek Lapja” előfizetői a „Párisi Mohikánok”-at 6 frt 50 kr. kedvezményaron rendelhetik meg.

III. Csoport: **„A világ legnagyobb regénye: a „Rocamble”.** (Mindegyik mű önálló regény.) — 60% árleszállítással. —

1. „Rocamble ifjúsága” Ponsontól regény 11 kötet	11 frt — kr.	5 frt 50 kr.
2. „Rocamble hőstettei”	10 „ 10 „	4 „ 20 „
3. „Rocamble visszatérése”	9 „ 9 „	5 „ —
4. „Rocamble végküzdelme”	7 „ 7 „	2 „ 80 „

Ezen 37 kötet együtt rendelve meg 15 frt.

IV. Csoport: **Ponson du Terrail regénye** — 50% árleszállítással. —

1. „A vadászó kutyája” regény 3 kötet	3 frt — kr.	1 frt 50 kr.
2. „Kastély és hámor”	2 „ 2 „	1 „ 20 „
3. „Nagyvilági tolvajok”	10 „ 10 „	7 „ —
4. „Jeruzsálem-utca”	4 „ 4 „	3 „ —
5. „Rocamble föltámadása”	11 „ 11 „	10 „ —

V. Csoport: **Gaboriau Emil bűnvádi nagy regényei** — 40% árleszállítással. —

1. „III. Napoleon bűnei” (A bukfenék) regény 9 kötet	9 frt — kr.	5 frt — kr.
2. „Lecoq úr”	6 „ 6 „	4 „ —
3. „Lecoq Orcivalban”	3 „ 3 „	1 „ 80 „
4. „113-ik számú peresomó”	4 „ 4 „	2 „ 50 „

Ezen 22 kötet együtt rendelve meg 11 frt 50 kr.

VI. Csoport: **Uj regények különböz szerzőktől** — 60% árleszállítással. —

1. „A Carbonarik” (Boisgobeytől) regény 6 kötet	6 frt — kr.	2 frt 40 kr.
(Piros róza lovagjal)		
2. „Legújabb botrány” (Srettontól)	3 „ 3 „	1 „ 20 „
3. „A püpos” (Févaltól)	6 „ 6 „	4 „ —
4. „Regina” (Wilsontól)	2 „ 2 „	1 „ 90 „
5. „Kempelen Gyula és Riza beszédei”	2 „ 2 „	1 „ 20 „
6. „A Mauréze család” (Grevilletől)	1 „ 1 „	80 „ — 40 „
7. „Az asszonyok” (Koektől)	1 „ 1 „	40 „ — 75 „
8. „A kis bizományos” (Koektől)	1 „ 1 „	20 „ — 70 „
9. „Elvesztett koronák” (Csukássytól)	1 „ 1 „	40 „ — 80 „
10. „II. Napoleon” (A reichstadi hercezag) Enaulttól	1 „ 1 „	20 „ — 60 „
11. „Noirel József” (Cherbulietztl)	2 „ 2 „	1 „ —
12. „Lidia” (Doba Lajostól)	1 „ 1 „	20 „ — 60 „

Ezen 27 kötet együtt rendelve meg 12 frt 50 kr.

VII. Csoport: **Legelőbb regények** — 70% árleszállítással. —

1. „A titokteljes nő” (Racottól) regény 2 kötet	2 frt — kr.	1 frt 80 kr.
2. „Egy rossz asszony” (Badéretől s)	1 „ 1 „	20 „ — 60 „
3. „René kisasszony” (egyébektől)	1 „ 1 „	20 „ — 60 „
4. „Montretout grófnő” Tissotól	3 „ 3 „	40 „ — 1 „ 20 „
5. „Az abbé” Jaimetól	2 „ 2 „	1 „ 60 „ — 80 „
6. „A gonosz fiú” Jaimetól	2 „ 2 „	1 „ 60 „ — 80 „
7. „Haggard Józna leánya” Braddontól	3 „ 3 „	1 „ 10 „
8. „Lethrington Lord” regény 2 kötet	2 „ 2 „	— 70 „
9. „A szörnyeteg” Mortiertől	2 „ 2 „	— 70 „

Ezen 17 kötet együtt rendelve meg 5 frt 20 kr.

VIII. Csoport: **Legújabb kiadványaik:**

1. „A nyomorultak” Hugo Victortól	12 kötet	6 frt — kr.
2. „Rémes éjak” Brof Alfonzól	5 „ 4 „	—
3. „Mouret abbé vétké” Zola Emiltől	3 „ 2 „	40 „
4. „Az esküdszék ítélete”	2 „ 1 „	60 „
5. „A bűnös nő” Lermina Gyulától	2 „ 1 „	60 „

Ezen 24 kötet együtt rendelve meg 11 frt.

*) E két classicus regény 1881-ik évi regénycsarnokunk rendkívüli folyamában 51 füzetben jelent meg s e két nagy regény tartalmazó 51 füzet külön is megrendelhető 8 frt-ért; a „Hölgyek Lapja” előfizetői részéről pedig 6 frt-ért; sőt ez utóbbiak e két regényt külön is olesőbban rendelhetik meg, vagyis a „Nyomorultak”-at 4 frt 50 kr-ért, a „Rémes éjak”-et pedig 2 frt kedvezményaron.

IX. Csoport: Az „Uj szépirodalmi Csarnok” 1881-ik évi rendes folyama a következő legújabb világhírű regényekkel:

1. „Szereltem ő fensége” Montépin Xavértól	9 kötet	7 frt 20 kr.
2. „Egy párisi nő története” Feuillet Octavetól	1 „ —	80 „
3. „Maugars gróf leánya” Boisgobeytől	6 „ 4 „	80 „
4. „A Marignan örökség” Saunière Fáltól	1 „ —	40 „

E négy világhírű regény az „Uj szépirodalmi Csarnok” 1881-ik rendes folyamában jelent meg 52 füzetben s e négy regény együtt rendelve meg, az egész 52 füzet 9 frt. — A „Hölgyek Lapja” előfizetői pedig 7 frt rendkívüli kedvezményaron kaphják.

Az ezen I., II., III., V., VI., VII., VIII. és IX. csoportbeli összes, egy a IV. csoportbeliek közül az 1. és 2. alatti regények, összesen tehát 232 kötetből álló ötven külön álló regény együtt és egyszerre rendelve meg, 225 frt bolti ár helyett 80 forintért kapható.

X. Harminezek író és költő (a „Hölgyek Lapja” munkatársai) nagy arcképeit tartalmazó fényes nagy műlapunk 5 frt bolti ár helyett most egy forintért rendelhető meg. (Csomagolási díj és feladó vévény bélyege külön még 11 kr.)

XI. A „magyar nők arcképcsarnoka” első műlap 32 előfizetőnők nagy arcképeivel ugyanoly áron rendelhető meg, mint a X. szám alatti műlap.
Budapest, 1882.

MILASSIN VILMOS, szerkesztő-kiadó.
Budapest, IV